

“ (...) Jer nebesnici
nisu sve kadri. Naime, sežu
smrtnici pre do ponora. Dakle, s njima se
preokreće odjek. Dugo je
vreme, ali se zbiva
istinitost.”

(Helderlin: <MNEMOZINA – fragment druge verzije>)

ZLOKOB NEBESKIH KLANOVA

- Zavera bogova protiv Orfeja -

...AKUSTIČKI prostor Orfejeve glave, postavljen na tronošću ponad proročki-glasovno zjapeće pukotine isparavanja sagorelo-šifarskog, Gorgonom upravo čuvanog zapisa: odgovora na zagonetku Sfinge. Jer, tek sa Orfejevim preobražajem tog mnogoglasovnog isparenja, doteklog od sagorevanja mrtvih slova tog šifarskog svinutog odgovora, biva najzad i odmotano, iz okvira jedne sopstvene duboke smrti, biće Euridikino. Otud Orfej stvara žalobnu pesmu za mrtvom Euridikom – nov, iako tišinski, izraz unutar nedopisanog belog polja tog papirusa, ili, unutar pretpostavne pozadine i samog Tot-Hermesovog znanja Sfinginog odgovora. Jer, to vrludavo polje je, u isto vreme, onaj procepno-prazan prostor sa me moći postavljanja pitanja – ponad koga je i postavljen prorokovanju bazični tronožac. Stoga poluzbrisani lanac tog traženog odgovora biva kroz Orfejevu glavu obnovljen – kao prelomljeno-zvučnim providenjem upravo omogućena, novina-u-tumačenju; – te kao Euridikino lavirintno-odmotavajuće uskrnuće, u vidu Feniksa raskriljeno-iskravog ispisivanja sasvim novih, *iskravih* znakova; a to se ispisivanje događa u konačno razotkroj dimenziji zvezdane dubine: zjapećoj šupljini noćno-otkucajnog neba! Razvezivanje prostranstva te šupljine isto je što i raspuštenost omče Tot-Hermesovovog stešnjavanja vasiona u prostrtu mapu svih koordinata jednog budućeg, večnovasijskog putovanja – koje započinje, tek nakon dizanja za pra-tlo (“pupak sveta”), onoga još u pretpočetak fiksiranog (trozubačnog) sidra; čija srebrnasto-paučinska vrpca potiče od muzikom šupljeg podzemlja zasferičene, nebeske “lađe” – u vidu kosmičkog vretena. A to je, u isto vreme, uznesenost Orfejeve akustičke glave – kao nultog pra-mesta poetskog stvaranja – u predvorje sopstvene mu sferne muzike – u Sazvežđe Lire.

Ovakva beše bura nebeskih svetova: – ili, tačnije: ovo bi bio hladno-grozničav izraz žala za “izgubljenim vremenom”, stanjem praneometenosti snevanja:

– sukob razbuktalih auri neukrotivih nebeskih objekata – iz koga nastajahu kovitlaci njima prosutih, šarenih (alhemijjskih) tečnosti (koje se još uzajamno konturno polarizovahu); uzburkano-ognjeni oblak pronošenja Snevača, što plovi u sveže-obojenom rastvoru prašine veliko-zvezdanih okršaja.

Orfej i Euridika nikako ne mogahu oboje da se smeste na preusko ostrvce, nastalo od potopljenog vrha *njihove* brodolomne Lađe-planine; jer, ako bi na njega stala Euridika, cela planina bi svojim iznovnim neprilagođenim izranjanjem iz mora zauvek otplovila u oblake; a ako bi na njega stao Orfej, planina bi, u oblacima nadolazećih oluja, izgubila svoj vrhunac – koji bi tad bio *kobno zamenjen* sa

Njegovom glavom! Tako bi Orfejeva odrubljena glava nastavila da peva o beznadno-žalobnom svetu što je ostao unutar potopljene školjke (uha Euridikinog): – na taj način što gromovnim prelomom Njenog potajno bisernog zraka nemosti, kroza svoje gromadno čelo, razotkriva lepezasto-jezički sastav toga biserja – što drhtavo progovara kroz vakuum date školjke.

Kada je jednom prisvojio srebrno-svetlosnu vrpcu Njihove Tkajuće Plovidbe, odnosno, oblik stešnjenja tamno-vakuumskog nesamerja, Tot-Hermes postade (– kao polubog što stajase na raskršću, samom pragu ispraćaja starog eona –) onaj koji zaustavlja tok iz-sebe-odmotavajućeg prediva Euridikinog zraka samosvesti; – odnosno, *zraka u vidu milionito sebe-razbijenog eha-s-zvezde njene sasvim zahladnele korone samosvesti, koja sebe još samo veliko-neposvojivoj nigdini daruje...* Jer Hermes prisvaja *najuži ovoj njenog zvuka*, tren proširenja rezonantne tuge njene samosvesti, te je samo usled toga upravo *on* ona *njena* poslednja kob, ili sudbinski nezaobilazno zlo (uporedo: pakost palanke). Jer *on* je Himeru postala od zakočene želje *njenog* zahvata čitavog hladno-ozvezdanog beskraj – čime *on* beše apsorbovao i ceo *njen* prvobitni, osećajno-energetski potencijal; – čime *on* beše u srži zagušio (– i to putem stešnjanja u *dvosložnu ključ-omčicu – izraz osmostrukosti Sferinih prstenova, uvitih oko dvosekle Preslice* –) i sam *njen* *prevladano-žalni dah – rasvetni kap-plamičak: vid neotuđivo-pojedinstvene moći njenog tiho-srčanog podnošenja jedne tek sluteće preogromnosti: upliva nadalekih, potpuno nepoznatih svetova.*

Faust:

“U okoštavanju ne tražim spas,
jeza je deo najbolji svih nas;”

Mefistofeles:

“Potoni! mogu i uzleti! reći –
svejedno;”

(..)

“Tronožac žarki ugledaćeš tu
tad ćeš biti na najdubljem dnu.
Uz njegov sjaj ćeš Majke opaziti:
sedeće jedne, druge prolaziti.
Oblikovanje, preoblikovanje,
večnoga smisla večno održanje –
oko njih lebde slike svih stvorenja;
(..) ne vide nikog osim priviđenja.
Iako strašna opasnost tu preti
moraš do tog tronošca dopreti
i dotaći ga ključem.”

(Gete: *Faust* 2.)

S jedne strane: – *donji deo omčice (prednji deo ključa)*, koga čini *napeti luk (prsten) prisećanja* – na obrnute konstelacije, sazdate od duhova nigdine, od kojih neke predstavljahu i “izvor zaraze” nepostalim entitetom /Himerom/, razvijajući /Majkama predodređen/ broj /nadmesečevih/ duhova u bezbroj. To je ono što Hermes delimično poznaje – osim porekla sa^mog zla; – te s druge strane: – *gornji deo te iste (zadnji deo ključa)*, kao *čvor svedenog sećanja na jednom pređeni put uzajamno-zapletnog izrastanja kule snoviđenja – s tornjem naprslim od erupcija sputanog jezičja – a u otporu spram koga svaka zasebna duša počinje da budi svoju, tek mikroperspektivi njenog pogleda svojstvenu, putanju paliteljske retroakcije!* A to je ono što Hermes, iako sa daljine sluti, *uopšte ne poznaje*, budući da je to prekriveno onim poslednje bisernim ovojem belo-svetlosnog izdaha Euridike u njemu; – odnosno, *njome* izvaganom dozom izračenja neizmerne dubine središta. I to zarad proširenja sveg vasseljskog iskustva na polje jedne tek samilosno rasklopive smrti! Unazadni zrak ponoru premostnog kontakta između druge/sveopšte i prve/zasebne smrti. Jer samo taj zrak tvori onaj zagrobni

crtež kome uho Euridikino (– školjka sećanja na Stolovanje Majki –) a ne oko (očekivanog i ugošćenog) Uljeza, stoji za podlogu. Tako Hermes nikad ne saznade šta svojom krađom beše uistinu posvojio: sopstvenu, a tek tuđom mu zaslugom ublaženu, smrt-presudu!

Za nju smrtonosni “ujed zmije” – “udar struje” Plutonove omčice – beše sredstvo *njenog podsećanja* na *paralelni svet*, koji samo *mrtvi* smeju da vide /jer nigde kao u Hadu ne beše toliko domamljivog žbunja, punog tajnovitih bobica – koje davahu prskava otkrića snevanja!/. Jer tek **tuđi pogled na njenu smrt**, beše tačka otpočinjanja *njenog* sebe-izražavanja u svetu (“...i on bi okrenut –” * /H. Broh). I kada se Orfej *najzad* okrenuo, to ne beše više pogled na *nju* kao nekadašnjju, već na prizor *njene*, prvi put zaista dosegnute, smrti; to beše **jedan nov, sasvim izmenjen pogled na nju** (“*Bila je koren već.*”, Rilke); – na onu koju je “*pokojništvo gušilo obiljem svojim*”, ... “*punu velike svoje smrti, toliko nove za nju da ništa više nije shvatala*”*. (Rilke). I nije li Hermes (kao htonski pas, čuvar više nepostojeće, jer preobražene uspomene) upravo zato bolno kriknuo, kada se Orfej iznenada okrenuo? – **I nije li upravo to ono što u celoj priči mora dvostruko da se tumači!**

(„Jesenji noćturno i svetska pakost duha palanke”)*

„U ime vernosti „čisto” ljubavi koja je van-jezička (koja „ne-govori”), duh palanke protivi se ljubavi otkrivajući, bolje no ijedan drugi duh, da je ljubav uvek *jezička* ljubav, kao što je i jezik jedan *ljubavni* jezik, (...)**

Radomir Konstantinović

Jer, tek kada Euridika – kao sasvim izgubljena u podzemlju, te predata u ruke njenom dvoličnom vodiču, Hermesu, – trajno uskrati Orfeju svoj sopstveni lik i zvuk, **tek tada Orfej učini jedan ogroman napor volje**: da *njenu* ponornu različitost, u odnosu na utvrđeno polje saobraćanja tadašnjeg ljudstva, utka – u vidu procepno-zjapeće, *nepodnošljive* tišine – u zamršeno jezgro pratkiva sopstvene (iako podčujne – sveosvajajuće) muzike. Jer samo ta dugo čekana (prigušena) muzika (– izraz sa^me polivalencije aspekata, u čvor sazvučja stresno-utkanog, ambisa tišine –) beše upravo ona apsolutna nepoznanica što je samo-iz-sebe-prevodiva na sve jezike postojanja; te koja se, čistom željom postajanja saznatljivom, od *niotkuda* (iz *pupka sveta*) proširuje u sve tačke kosmosa, – čineći ga (prvi put) svekoliko-ljudski doživljenim kosmosom! **Time upravo Orfej beše taj koji učini upliv diskretno doziranog daha nepozntog u strukturu poznatog** – jer: “što je nešto više nesaznatljivo, tim pre se prikazuje u onome što mu je tuđe”*. (Helderlin).

Upravo poput Hermesa – duh palanke je “osuđen na osporavanje ljubavi u stavu žrtve”* (Konstantinović); – i to žrtve koja je ujedno i samomučilac, te koja se /po njoj ne-sopstvenoj volji *mrtvog boga*/ samoraspinja – usled neshvatanja bezsupstancijalnosti jezičkih igri/zamena objekata vlastite ljubavi /– što se pojavljuje čas kao bivstvjuće, a čas kao ništavilo/. Jer takav objekt svakome beskonačno /u samom jeziku/ izmiče, upravo zato da bi i sam postao sopstvenim /govornim/ subjektom /Drugim, koji “bira sebe”/ – ; te od čijeg “pristajanja” ili “nepristajanja” /odnosno, od čijeg *odazivanja* na našu *jednom u-snu-stvorenu, a zatim zaboravljenu* predstavu o njemu/ jedino i zavisi transcendentna stvarnost neke ljubavi /a ni od kakve više instance/.

„ Nema u duhu palanke uzvišavanja mišljenjem, ozarenosti i opijenosti njime, jer nema u njemu duha avanturizma kao avanture koja je sama po sebi cilj... (...) razočaranje je ovde neposredno u službi sigurnosti. ”

Radomir Konstantinović

Od sopstvene čujnosti za Drugog zavisi naše sopstveno postojanje; a ukoliko tog Drugog (još) nema, onda se eho naše samoće otelotvoruje u zrak prenosa slike naše hiper-(ne)-vidljivosti u oblik naše "nove" (dozirano svetlosne) vidljivosti, – dakle, u pogled Drugog, kao *tek moguću* nedosanjanu perspektivu! Vidljivi smo stoga samo kao iznosioci, u mir nadnevidljivog, skupnog pokreta neizbrojnih svetova; kao birači puteva i putokaza, rastumači zbrke njihovih redosleda; razrešitelji klupka vremena i kovači duboko podzemne vizure. Tek to bi bilo ono Podzemno Razlučiteljstvo Plutonovo, kao nezavršiv proces samoiznovnog građenja, koje beskonačnim kalemljenjem iznosi Trećeg – onu vazda traženu Nepoznanicu.

* * *

Oblik Euridikine samosvesti /Anima – jeka šupljine jedne potrlo-apsolutne subjektivnosti/ je kod Drugog/Orfeja, i obratno; oblik Orfejeve samosvesti /Animus – lik gustine kolektivnog sećanja koji je, s iščeznućem svetske Anime, preobražen u *duh opitne tišine*, odnosno, *senku prapokreta individuacije/* je uvek kod Euridike – oko koje i obigrava Hermes! Jer, upravo toga teži da se dograbi Hermes, kako bi – u ime vernosti *mrtvom bogu, ocu palanke* – širinu svekolike budućnosti posuvratio u sanduk prošlosti; te kako bi ideju o ozakonjenoj beskrajnosti zamenio idejom vlasti-bez-granice, lošom beskonačnošću sebe-nespoznatog prvobitnog bića. Samo zato on i postavlja onu poznatu klopku Orfeju – jer, pri tom, ne pretpostavlja da ona to u podjednako meri jeste i za njega samog; te da je tu zabranjen /možda upravo zato i pravovremen/ okret Orfeja tek samo izraz jačine *njegove* želje za spoznajom *istine prekida* – sažete u *obrtnu sliku, presek svih mogućnosti, ili prizor stvaranja* koji bi bio trajno podsticajan /dotekao iz poslednje dubine nesvesnog/.

Jer, što neko više prisvaja svoju Animu/Animusa, tim više ova njemu uskraćuje proširenje njegove sopstvene vizure; ulaz u polje beskrajnog susaznavanja, odnosno, ključeve beskrajno prekontekstualizujuće potvrde jednog sopstva. Stoga i Orfej konačno otpusti sobom zarobljavani duh budnosti svoga eha, čuvara izgnanog jezgra svoga sopstva – duh Anime, koja mu kao zvučna slika Njegovog budućeg rođenja zapravo prethodi... ; Jer, Orfej, poput Narcisa, ne poznade u zvučnoj slici svoje dragane Eho njenu zbiljsku, već samo simboličko-estetičku drugost – i to kao upravo ono nešto što mu beskonačno-klizeći izmiče...

Tek spuštanjem-na-zemlju Palice nadnebeskog vladarstva /kome, iako bezvremenom, odgovara vremenom-bremenita Nigdina raskopano-zemaljskog podzemlja/ *ukida se mogućnost dalje čujnosti-za-smrtnike pesme njegovih sfera*; obustavlja se /Anankin/ rad spajanja uzajamno isključivih vremena/svetova, a samim tim i mogućnost daljeg zajedništva Orfeja i Euridike. Umesto toga, Orfej ulazi u komunikaciju sa dahom poluoživljene slike Euridikinog sopstva – sa zauvek mu odbeglom Animom, dok Euridika ulazi u to isto s dahom prastanja, *spiralnim ostatkom zlatnog veka*, koji je samo kroz *duh planinske starice* održavajući – a što posredno tek odgovara Orfejevom Animusu.

Time se istovremeno rastvara i predstava izvorno-uspostavljenog odnosa *jastva i sveta*. Jer nekada to beše odnos: *Ja* – i mnome zamišljeni svetovi, kao beskonačni kontekst prizivanja u postojanje moje nulto-postajuće pojave; odnosno, *Ja* – i ideja o putu moje kontekstualizacije, to jest, ideja o načinu građenja sopstvene mi poredbe u mnome idejno predloženom svetu, koji je ujedno način mog dvosmerno-uslovljenog sapostajanja sa mojom zrcalnom nepoznanicom. Dakle, *Ja* – i ideja duševnog blizanaštva, kao dvounakrsna struktura sustvaralaštva, kostur kosmosa.

Umesto toga, sad nastupa deformisan obrazac građenja odnosa: *Ja* kao, navodno, sam praizvor, gospodar-stvoritelj – i neprava drugost drugoga, kao od-mene-otpala idejna slika konačnog i nesavršenog sveta, kao moja vlastita nesrazmerna tvorevina, večno nesposobna da se od mene odvoji, pa samim tim tu i moje jastvo gubi pravo da se od takve prazno-idejne tvorevine odvoji, *što sve bezmalo koči želju za nastavkom stvaranja*. A sve se to dogodilo na taj način što je Tot-Hermesov bezstvaralački opažaj praizvora gradnje svakoga odnosa doveo do greške u odabiru egzemplarne faze za apstrakciju skrivenne suštine tog samog "u noćnom vazduhu lebdećeg" pra-odnosa, te je došlo do zapetljavanja u "čvor" nekada slobodno saobraćajućeg para krilatih "duhova-čuvara", koji i

odgovarahu ovom iskonskom paru, duševnim blizancima – ; da bi, zatim, lebdeće mesto njihove sustvaralačke mogućnosti (– mesto rasplitanja “čvora” što im prigušuje želju za nastavkom stvaranja –) konačno oteo i zauzeo sam Tot-Hermes! (– oteo “krilate sandale” od duha *najdubljeg* podzemlja). Tako on konačno seda na – iz *krst-kruga* podržavanja *nebeske kupole* – poluizveden *presto*; – i to preobučen u ličnost onog, na vrhuncu samosvesnog vladarstva iščezlog, subjekta – Majku! Hibernacija žalne uspomene na davna vremena – *Smrznuto Severno nebo*.

A stoga i samom Hermesu ne preostade u rukama ništa osim gorkog taloga sagorelih – ali pri tom mu upravo samonametnutih – okova, kroz čije mu “sivo sito” bespovratno izlete posrebrana Feniks-Devojka! I tek tada sama Euridika konačno naterava Hermesa na unutarnje-skrušeno priznavanje sebi: **da unutar njenih bezbrojnih velova, ili krune čuvanja tečnosti srčanog joj strujanja – nema ničeg; – ničeg osim mira-sred-dubine njene samosvesne odsutnosti, ili, oka ogledanja njene beskrajne mogućnosti u samoj sebi!** A tek to bi bilo ono dugo čekano, okeansko pomeranje praga ljudske podnošljivosti, odnosno, saznajno-suočavalačke spremnosti, za rizik otvaranja školjke sopstva prema nepoznatome. Tek bi to značilo da više “nema reči, nema jezika, nema ničega osim jedne suptilne vage nerava”* (Antonen Arto). Jer to je ono pra-ničije oko, koje se – tek samoraspećem onoga koji ga je pohlepno hteo prisvojiti – preobrazilo u umnoženo-rastuću kap: izraz probodenosti sebe samog kao sveopšteg srca. Jer, tek bi ta u-snu-pomodrela ruža sveosećanja – ne i kraterska rupa davno-iščezlog božanstva – bila Kruna Veličanstvene Noći.

Jer, Hermesu se *strujna omčica*, kao *poslednje sredstvo njegovog staro-eonskog vladarstva*, iz *same sebe razvezala*, oslobodivši sasvim nepoznato prostranstvo: govor Euridikin: – izraz dugo-zadržavanog čuda, koje je /ukoso-svetlosni, krajnje izvagan/ mir. Jer *aura njenog sagorevanja* predaje uvek *po jednu, krilima opremljenu kap* svakome onom koji se samo i usudi da pod *svod njenoga sećenja* – kao nesnošljivo bleštav – stane. Jer, ne izlete li upravo *ona* iz *obrtnog ekrana gromovnikovog smrtonosnog čela?* I nije li otud upravo *ona* *ledeno-sipka zvezda-obratnica*, *zastala u grlu naglo doteklog plača gromovnika*, a koja pri tom još proizvodi i *svilasti šum, mekotu odisaja (pri-dnu-pećine) peščanog sata* – pesmu organa unutrašnje budnosti sna. Jer:

Jedna zvezda, simbol jedne ljubavi, morala
je biti žrtvovana da bi se zemaljsko uzdiglo
u Sunčev Svet. *

I stoga:

Jedini dalji vid zajedništva između Orfeja i Euridike bio bi posvećen ***drugoj obali; pronalaženju (iz-jeke-podzemlja) onog zagrobnog vremena koje je (– jedino –) u-nebo-uspinjuće***. I to kao pokretni presek svih (mogućih) svetova, koji su se (jednom zauvek) otrgli iz *šake starog boga, čvora svih sazvežđa, ili baldahinske kolevke svojih polaznih, unakrsno-izolacionih dejstvovanja* (srebrne paučinske zamke, u vidu jezgra šifarskog teksta, koje se na kraju ipak razudilo u ***lestvice, poslednju prečicu ka nebu nekretnica***). Ili, kao krajnji tkajući ishod zrcalnog umnogostručavanja jednom tek opaženog, ponornog rastojanja među njima.

***

*Zavera staro-vladarskog klana polubogova protiv Orfeja, bila bi zapravo **napad na instancu uma** – onu koja je uspostavljena u odnosu na pravrelo nečijeg zakasnelo-subjektivnog reagovanja na “palu” (pred-metnu) stvarnost, a čega je um tek efekat. Jer kada nečija subjektivnost ne može da se konstituiše u čistoj otvorenosti za postajuće i nepoznato, ona se zatvara u krug neoslobođenog potencijala njenog*

reagovanja na to isto; te umesto da upotrebi svoj unutarnje-zaključan kapacitet, kao sredstvo proboja najuže opne svoje utamničenosti, – ona tada (kao zgrčena emotivnost, Hermesom sačuvana, zmijski nabujala klica otrova) **teži da degradira um**: – sferu na-sebi-umirene svetlosti saznanja (svekolikom započinjanju podsticajna slika: – ozvezdano nebo). Jer, onu čudesnu prazno-sve-skupnost uma čini upravo prestabilisana mreža afektivnih reakcija; – odnosno, onaj “najskriveniji kutak sna”* (Broh), što otkucava iz neizmerne dubine sopstvenog uzdržanja – poput zahladnele korone nekog pogleda koji dugo čeka na svoj tren, jer se sedimentira usred razorne vreline nekog sunca.

Jer, čist um nikad ne pravi devijaciju na samom sebi, već to čini upravo ona otrovna, sebe-neoslobođena afekcija, koja odbija da situira vlastiti subjekt spram apsolutnosti neke novine; te koja, umesto u sebe samu (ili, u svoju lošu beskonačnost), počinje da sumnja u čist um (što jedini zna svoju granicu).

*   *
*

Boginja uloga zagrobne budućnosti – Neit/Euridika/Morgana – jeste ta koja stvara pogon ospoljenju mitske šupljine, odnosno, zamah okretanju točka sudbine.

Mater Slava (Žar Ptica; pun Mesec) vrši kretanje od Severa (platforme tišinskog odabira) ka Jugu (glasovitom mestu prorokovanja), – i obrnuto (tako što se *bolom* preokreće u vlastitu *kćer*). Jer *njena kćer* Koleda (srp mladog Meseca) vrši (kosidbeno) kretanje od (prezasićenog) Juga ka (pustošnom) Severu – ne i obrnuto – postajući najzad **Morana**: up. keltska Morgana – sova mudrosti što bdi u čistilištu: srebrna čigra kao Stožer sazvezda, što uvija-u-spiralu stepenište Zamka*. Takođe, ona što – sama – stupa na Istok (čistinu postanja) i pokazuje (munjom pogleda, trnovitom grančicom) put Zapada (carstva mrtvih, Svarogovih kola). Zatim se opet vraća ka Istoku – kao selektirano uskrснуće ili vraćeno vreme (prezimela koštica).

Mater Slava je **sveopšta duša** (orlica; Ba) što pod desnim krilom nosi **upojedinačnu dušu**: Moranu (sovu; Kait).

Severna Kruna jeste **grb esencijalnog** (suzno ponoćnog, rosno ovenčanog) **otpadništva**, te tamna čekaonica duše (gde prebiva Ka/Kait, pre svog sjedinjenja sa Ba); *amentet*: prostor naveštenog suđenja, međuvreme dve večnosti – koje rađa *muziku šupljine*.

Međutim, Ka/Kait (Animus/Anima), kao **dvojn**ik pojedinstvene duše, može podjednako biti **i njen čuvar i njen patvorac** – zavisno od toga s kojim se aspektom sveopšte duše spoji; jer *ova druga je dvostrana*: svetla i tamna, evolutivna i disolutivna; ona, kao Ba (Sopstvo), može biti i Nut-Hator i Geb-Apep. Tek Severna Kruna (Hatorin Sistrum, kao ishod preplitanja svih svetlosno-osamostaljenih Ka-ova) prelama/rešava/preseca (svojim naštimovanim žicama) ovu dvojnost. Zapravo, ona **vrši demonski (fugalni) premašaj** sveopšte u-sebi-mirujuće duše (Ba), koja upravo zbog tih neprimetno-malih begova-iz-sebe postaje varničava; tačno prosudbena ili raspevana, u mestu plovidbena ili bruseća.

Njena **rogata srp-kosidbena** kruna, dakle, vrši **izgon** samo-motreće dubine jedne zenice, u raskošnu fontanu izgubljenog vremena – u kome su disali i vladali probrani duhovi, apriorni izopštenici.

Sledstveno tome:

Naš **eterički (“zli”) dvojn**ik, kao **slika naše smrti**, te kao stalna pretnja urušavanja jednom uspostavljenog sustava vrednosti, jeste ono što obezbeđuje subverzivni (procepni) upliv smisla smrti u

određeno simboličko polje /što u datom vremenu oblikuje našu savest/ – na način da ga u celini /na ravni fenomenalnog/ ipak ne sruši! To je isto što i u kolektivno nesvesno upisana strategija – spram toga da zlo prevlada u svetu: – mehanizam *reverzibilne ravnoteže*, koji čuva nit pamćenja na *izgubljeno vreme*, ili mesto predsaznanja biti *apsolutne tišine* – kao, zapravo, na ono jedino mesto gde se ozbiljuje san o neuslovljenosti pojedinca sudbinskom kob-slučajnošću; to je plavetno zvono u vidu večno-sanjanog mesta nemoguće-krajnosnog nam utočišta. Prepoznavanje takvog jednog *izgubljenog* mesta naše poslednje-rezervne sigurnosti jeste, zapravo, regresija u kolektivno nesvesno, u “kristalni jezik sna”* (H. Broh): – **jezik na kome je dat prazapis krajnjeg efekta jednom samo dogođenog/zapečaćenog izbora duše, i to u njenoj nultoj dimenziji kao mestu apsolutnog samotništva – onog koje bi bilo ozbiljivo samo i jedino u formi apsolutnog odmetništva!** I to je upravo ona dimenzija praživota koja više ne postoji u nekadašnjoj otvorenosti za nas. Stoga, tek iz nulto-pisalačkog oslušivanja ove *stresno-prekidne tišine*, dolazimo do ključa, *božanske predeterminante* sveg našeg budućeg delovanja, – i to one koja je uslov mogućnosti delovanja zakona sveprisutne ravnoteže u makrokosmosu, odnosno zakona duševne relaksacije stresa u mikrokosmosu. Veliko-stresna sebe-ospoljena tišina/nemota stoga *nije uzrok već efekat*: ona je tek ono što biva stvoreno odgovorom na pitanje o poreklu, te jednom nadnemogućem smislu prisustva zla-u-svetu.

Pračovečanski mehanizam relaksacije stresa bio bi sledeći:

Kada patnja pređe onu pra-tajno-zapisnu meru subjekta, dolazi do izvesnog mehanizma poništavanja, tačnije, represije fakticiteta samog tog događaja, te do podvajanja subjektive svesti od ravni recepcije datog događaja; a zatim, pridavanje sopstvenog doživljaja tog jednog preogromno-strašnog događaja nekom drugom – kao način stvaranja sopstvenog dvojnika! A to je ne drugo do “zlo” udvojenje, te ovaploćenje neutralno posmatralačkog aspekta naše svesti – koji tada samo registruje i bespristrasno sudi o nekom /tek nadljudskom voljom pojmljivom, i stoga vanuporedivom/ događaju – ali pri tom ne oseća nikakav bol, jer se to /usled otrgnuća vrtlogu negativne fascinacije/ i ne događa njemu, jer je on sa m tu tek svoj sopstveni distancirani svedok, čista inteligibilnost na delu jednog velikog tumačenja. “*I sve je moje pomišljanje i pesnikovanje da smislim i sklopim u jedinstvo ono što je komadić i zagonetka i grozan slučaj. (...) Izbaviti sve prošlo, i sve “to je bilo” pretvoriti u “tako sam ja hteo”! – tek to bi za mene bilo izbavljenje! (...) Tako je volja, oslobodilac, postala ona koja pričinjava bol: i svemu što može patiti osvećuje se zato što ona ne može unatrag.*” (Niče: *Zaratustra*).

Zrenje čistog (bezsuptancijalnog) smisla jednog nestvarno jezivog, ničim moguće opravdanog slučaja, jeste dakle onaj pozitivni ishod podvajanja svesti. A to je mehanizam: doživljavač užasa nisam ja nego *moj dvojniki* – čista (ali, tu istovremeno i mnome iz dubina obojena) nadsvest kao nad-sa-vest, ono svemu izmicajno te večno-nedodirljivo! Zato što je u osnovi potpuno bezlično (samoprozirno), te jednom hiper-delikatnom taktilnošću, ili polivalentnom svesnošću **propušta sve kroz sebe**. Dakle, upravo ono (nakon stresa *ipak* stečeno) *svest-pamćenje* vlastitog doživljaja (– kao tu jedina zbilja –), sebe samo i otcepljuje od sopstvenog subjekta doživljavanja, stvarajući *šizofreni sindrom*; – tj. postajući jedan simulakrum koji večito progoni. Ali, i on je zaštićen. Jer ukoliko subjekt u jednom svom (samo unutarne izmerivom) trenutku zaista i postaje spreman da prekine takvu praosiguranu egzistenciju svoga stalnog bekstva od suočenja s učvorištenim izvorom svojih stresova, on tada ulazi u naspramnu perspektivu jednog impersonalnog (“trećeg”) oka: oka sopstvenog dvojnika, *duha čuvara* – što jedini omogućava premost jaza između sopstva i sveta kao jedan nov, **nultograditeljski** opažaj stvarnosti, koji staru sliku o stvarnosti izvrće u potpunosti.

Jedina krajnja stvarnost, odnosno poslednji sud o tome šta bi bila krajnja stvarnost, bila bi rezultatna ljudska reakcija na pretrpljenu nadmeru zla: onaj odstožno-subjektivni, za svakog jednak ali za svakog *u nijansu* različit, jedinstveno ne/otuđivi i stoga ne/ponovljivi, **retroaktivni doživljaj sopstvenog stradanja**, kao tek naknadno (reminiscentno) protumačenje (drevne) zagonetke zla, jeste ona tražena

(apsolutna) zbilja neuslovljenog iz-sebe-postajanja: “*onaj iza koga su se zaklopila krila kapije strave, taj je stigao u predvorje stvarnosti, ... ; jer, čovek stravu sve zablude mora da primi na sebe i ispije je do dna, ... , kako bi kroz kapiju strave prodro u postojanje.*” (Broh: *Vergilijeva smrt*).

*

*

*

Namesto nadaleko otplovelog “ostrva blaženih”*, koje se rastopilo u samom srcu prasunca, ostade praznina – koja nastavljaše da bruji jednim beskrajnim podsticajem: – ona postade *vrelo vihora*, mesto gde žive *senke/negativi u-budućnost-projektovanih (blaženih) duhova*: – oni koji su (– kao “nadzemni”) bili osuđeni da u oskudnom (“podzemnom”) vremenu budu “kidnaperi zaslužnih smrtnika”**. Tako *njih dvoje kao inicijelno-sunčani (Praisconski Blizanci)* postadoše (– u kuli svitanja crnozelenog sunca, što žrtveno visi nad iz-sebe-prosutim predelima –) **snaga podzemnog preobražaja sveta**. Poput sezonske vegetacije koja ciklično iskrsava na raznim “razbacanim” područjima (– spajajući pri tom, u neiskazivom Nigde, sasvim nespojive duhove mesta), i ova kula pronosenja svetlosti *Njihovog ujedinjeno-orlovskog* pogleda, tu neopažljivo klizi, izvire te previre kroz različite predele i njihova sasvim suprotna, čak neuporediva, kulturna zbivanja. I ona zaustavlja svoje kliženje tek kada do te mere usukobi ove kulture među sobom, da one ne primete **odbegnuće niti njihove nulte motivacije, odnosno njeno ubrzanje u mikroprostoru večite oscilacije**: to je podzemno-otvorna šupljina umrlih, ili otvor čekanja na muziku neispoljenog; takođe: zov na povratak u vreme onog ostrva sveznanja koje još opstojava samo u zastakljenoj jedinici praznine, mestu krajnje potvrde onog pojedinstva koje beskonačno nastavlja da rezbari sebe te da “reciklira vlastitu konačnost”*/Delez/: – nulto-kontaktnu spojnicu dispartnog.

A ta je spojnica Neptunov trozubac, zglob ogledanja onog pradavnog sećanja koje se ne miri sa gubitkom simetrije – prastanja koje je “zatureno”. Jer, Neptun (mračni aspekt Orfeja) je jedini koji može da zuri u noćni kladenac – u kome umiru zvezde, te da trozupcem vetrokazja “diže noć na beskrajnu bunu”* (Rilke). On je **jedini pravi vidilac međuvremena** (Euridikinog) **smrt-uskrsnuća**, te i jedini potreban svedok (*poput Harpokrata*) *mačjeg svod-zaštićenja ozvezdanog beskrajja (Nutinog skoka)*.

Tako i Eros, koji isprva “naivno” misli da je sa Kipridom sam, *Njoj* nesvesno donosi informaciju o okolnom mnoštvu /bezbrojnim svetovima/ i tako prvi put saznaje to mnoštvo; i to isključivo po odraznom efektu koje ono ostavlja na *Nju*. Jer se aktualna beskonačnost /“izgubljeno vreme”/ dogodila upravo posred *Njih dvoje* /koji su par inicijacije sveg postajanja/; i to u *kosoj* svetlosti *Njenog* mačjeg /prekognitivnog/ pogleda – koja je svetlost zaštite svakog aspekta što je izlučen dotekao *s mora palitelja*. Tako *ona* mora sebe ugasi – istrošiti svoj *fitilj* – da bi ta ista beskonačnost samu sebe, iz mraka potpune izolacije, ponovila. I time se učinila još za stepen jasnijom – **putem rasvete svoje opozicione strane**, do koje nije dopro *mačji pogled* te koja je ostala u *senci*.

Tek kada se to desi tada se obnavlja (utvrđuje) prostor mogućnosti (podstruktura) za delovanje *Njene ponovljene subjektivnosti* – koja bi bila istovremeno večno-odstojna i u vezi sa objektom viđenja (kao praizvor). Otud plima slučajnih/nepostojanih palitelja *Nju* (kao pra-plam) najpre ugušuje, da bi tek na kraju (upravo s opozicione strane) obasjala *Njen* antiprotor. I tu se javlja **prelomni momenat beskrajno ukazano poverenja**: – čin preuzimanja apsolutnog rizika od strane Kipride (*Velike Mačke*). Jer Ananke/Nut (*Ptica-Mačka*) jedini je entitet koji je “već u sebi posredovan”* (Lis Irigaraj); *Ona* je nadkrajnosni učinak vlastitog samoposredovanja (beskonačni efekat jednom napuklog Zrcala). A to je pred-uvod u naspramnu joj stranu sebe-vidstva, odnosno, metaprostorni preduslov *Njenog* trajno-svetlosnog sebe-imanja – u jednom rastno otvorenom kontekstu, koga je poverila Erosu. Tako od Erosa i samo od Erosa zavisi produžetak (ponovljena kontekstualizacija) *Njene* pojave, kao i obratno, *Njen* ne-produžetak: – *Njena* poslednja smrt u tuđem/Erosovom zaboravu.

Ali, *Ona* uvek već imaše anticipaciju stanja kakvo nastupa nakon kristalizacije Haosa; i to onog koji raste i preko spoljašnje mu granice – onde gde rast više nije moguć, te se stoga njegov zamah i preokreće ka unutrašnjoj strani sopstvenog kristala /rast ka unutra; usitnjavanje/. Zbog toga je za *Nju* sve dovršeno, u stanju “pre” ponavljanja izvornog sveta, tj. “pre” njegovog pada u vreme. Ali, taj (pri)vid dovršenosti je ograničen *Njenom* perspektivom – iz koje se “previše vidi”; tačnije, ***Ona je ograničena sopstevnim sveznanjem***, *Njena* distancija je samo zato apsolutna jer je potpuno nesvesna, a sopstvo joj je već u začetku smrvljeno težinom primalnog utiska. Zato joj je bio neophodan *simetrični drugi* – suvidilac, koji bi /poput krila budućnosti – stuba noćnog neba/ podržavao *Njeno* /nikud smestivo/ sopstvo. A *On* je onaj jedini koji vidi/prozire jednu veliko-namernu nedovršenost na nivou Ideje, dakle, onu koja je izvorno podsticajna, te koja budi prvobitnu sumnju ili pitanje o ceni dolaska do tačke ozbiljenja iste; – i tek ta povratna informacije u *Njoj* stvara **prvu distanciju spram utiska**, procenu strašne cene, kao i užas zbog toga. Jer, cena su upravo oni nepitani drugi kao bezbrojno-mnogi /sasvim neupoznati/, a s kojima /kao neprisutnima/ *Ona* ni ne može stupiti u /za njih upozoravajuću/ komunikaciju; odnosno, *Ona* to može, ali samo po cenu sopstvene propasti. I usled te neizdržive pra-samoće /u činu svesagledavanja/ *Ona* – iz stanja usporavajuće je žalosti – preskače u hitnost gesta samoodricanja. *Ona* dopušta da joj dati utisak smrvi sopstvo, “zaleđi srce”, jer drugačije ni ne može da ga se oslobodi. A to ujedno znači i kočenje, ili trajnu obustavu pevanja *Njome* bestežinski-ulančanih sfera.

Njemu, Erosu, tad ostade na zadatak da iznova ukolažira rasute parčiće Zrcala – te da raširi *Njenu* (vanuporedivu) žalost kroz čitavu (“palu”) vasionu; tačnije, da ovu istu liši “težine” i pretvori je od intenziteta (zatvoreno-kružnog talasa tuge, što preči zarazom – putem nataložene superjačine vlastitog utiska) u ekstenzitet (mesto inicijacije putnika u *zaobilaznu* metodu *Njenog* pred-sveuviđanja). Ko ili [ta će mu tu pomoći? Da li pritisak jedne pobunjeničke volje-iz-dubine /ptica-devojka, kao duh volje-za-preletom/, što prouzrokuje trajnu burnu promenu na površini /imaginarnom ogledalu noći/ – a koja uvek usmrćuje samo jedan po jedan pod-ovoj dubine, ispisujući ga na sopstveni odbegli fluid, ili fluks međuzone /napukle površine/. Dakle, *ona* pamti tu smrt – samousmrćujući se (na virtuelnoj ravni jednog palimpsesta). Jer, *ona* – kao prigušen entitet – **vraća prapodsticaj u dubinu**, koja opet stvara vlastiti pod-ovoj, i tako u beskonačnost.

Jer, žrtvuje se uvek nešto što više nije tu, nego “izmenjeno stoji u sazvežđu svoje stalne opasnosti”* (Rilke).

* * *

Samoizranjajuća ideja-o-postojanju (sebe-izvagavajućoj preodluci) nalazi se u oscilatornom među-mestu neoslobođenog pritiska: – mestu paradoksa istovremenosti dve simetrično konkurentne individue; to su najpre **Feniks i Pravda**; a zatim **Nimfa Eho** /duh visoko-rizičnog pokreta odlivanja pra-bića, velikog androgena, **Feniksa**, u *pokretnu sliku*, radi preskoka njegovog izvorno-konstitutivnog bezdna; ili volja za zamišlju puta izmeštenja njegove *prepune* unutrašnjosti na *plutajući* ekran-usredništavosti, što bi dovelo do razvezivanja njegovog *lomno-zgusnutog* šarenila duž čitavog *žar-prostranstva* pred-istražene spoljašnjosti/ i **Narcis** /duh samosvesti slušno-spiralne osovine, koja ritmovano obrće Nimfino zrcalo, a takođe i *most njenog prenosa-na-kopno* što potencijalno postoji i kao sasvim nezavisan entitet/.

Način izazivanja one jedne temeljne opasnosti na kojoj se iskušava sveprotežni zakon simetrije, beše za drevnu vasionu sledeći: da se **prigušenjem prve svetlosti** ospoljenja potencijalne nadnezavisnosti (procesualne odvojivosti) izvesnog pesnika prirode (Orfeja – kao smrtne individue) u odnosu naspram mogućnosti njegove bolne pritisnutosti impresijom (one koja dolazi od bezimeno-samožrtvene prirode, tj. od *primalno bezsvojtvene čestice svesnosti*), taj isti proces njegovog postajanja (i to zajedno sa začetkom paralelnog procesa Euridikinog) sasvim prekine – čime bi se prekinula nit /dvosmerne/ komunikacije između sopstva i sveta /bez koje se ovi uzajamno proždiru/; **ili, u suprotnom, da se taj proces unapred zakoči** – utoliko što je estetička strategija /pred haosom/ tek jedan formalni zakon

simetrije, delujući uvek samo za određen period. Jer, u sam kosmos se uvek ugrađuje pred-znanje o njegovom procesu, odnosno, htenju energije beskonačnosti njegovog kretanja. A to je svest o prikrivenoj simetriji, i njenom smislu što počiva u atomskim domenima; odnosno, svest o svepokretačkoj sili bezgraničnog vakuuma, rođenoj iz okvira jedne infinitezimalne simetrije, prerusene u “zlo” naelektrisan plašt – rušača opšte /približne/ simetrije. Jer, opšta simetrija je ta koja kamuflira jedan supervidljivi efekat ne-negativno usmerene a-simetrije /efekat tamne neutralnosti, kao jedinog apsolutnog stanja kosmosa – tj. onog što prezentno ne postoji, ili postoji samo kao znak podsećanja na dubine sopstvene odsutnosti/. Dakle, ovaj se efekat javlja tek kao znak što pronosi poslednje zaostali stimulans *volje* za sebe-potvrdom *iščezlog prajedinog entiteta* – kroz krug njegovih ponavljanja, izvodiv putem projekcije na druge/nepoznate svetove /saodnoseće u ogledalu/. I tako sve do jedne krajnje-otegnute forme nedosanjane mu sopstvene mogućnosti unutar “nebo-okeanske pustinje”, “koja izjeda masku svog davno umrlog božanstva” – glavu Sfinge “što beži iz pustinje”. Jer, Sfinga – dok sama broji eonska ponavljanja – *tihim duborezom noći* pretvara pustinjski broj u bezbroj, i sama se pri tom već obrušavajući u bezbroj, što se kovitla u jednom *suviše uskom* prostoru (sopstvenoj ruševini). I tako sve do u-sebi-potresno rođenje, iz dubina, nekog sunca koje je tu tek zaista **prvi put novo** (krilima opremljeno).

Neuporedivo uveličanim sjajem vlastitih ovoja, produžava ono /sunce/ **veliku kosinu** /nagib tla/ *pred zoru*, i to sve do u jedan nov izraz svog blagog izračenja – ili, do u večno-postojano stanje kakvo lebdi između zore (“sestre”) i večeri (“brata”). Ali to samo u *njihovom* beskonačnom približavanju – nikad ne prelazeći sasvim u nemir ogoljeno-stvarnog dana, nikad se ne utapajući sasvim u mir bezdane noći.

* * *

Odluka donesena u snu može početi da se o-stvaruje tek kada prostor njene mogućnosti (*“predmaterinski svod neminovnosti”**) /H. Broh) dosanja do kraja svoju suprotnost: protiv-odluku, pakao njenog ograničenja. Ta odluka je takođe odgovor sna na pitanje o njegovom sopstvenom trajanju – koje zavisi samo od odaziva snevača-kaopitanika /”on, sanjarsko siroče od prapočetka....,” /H. Broh/. Ona je upravo nešto što provocira na beskrajna pitanja svojom skrivenošću. Jedna **drugačije shvaćena** struktura transcendentalne subjektivnosti: – ona po kojoj vrhovno božanstvo, tj. *sama svetlost*, postaje večiti i zato nepodnošljivi komplikator. Jer samo po odluci Noći, koja je koncentriše, “ona sklapa i rastura beskonačne saveze”**) /Novalis/.

Odluka donesena u snu hoće sebe da sagleda sa svoje suprotne strane. Stoga *momenat buđenja* biva vraćen u san, i to onda kada se, na svom “odmaknutom” obzorju, *ipak* susretne sa tačkom susnevača.

FUS-NOTA:

<1>

Želja pra-ideje za potvrdom svoje jedino-mogućnosti **nesamerljivo ojačava u vakuumu** – u kome ona trudno iščekuje vlastitu opreku; ta opreka jesu uvtloženo-mrežaste tablice, pod koje se privodi trag njene samoizronele pojave.

Moraju se polomiti tablice (srušiti lestvice) jer ove pripadaju *ravni uskršnuća; sferi nesaznajnog*, za koju je potrebna – *herojska* – spremnost na skok. A dokle god se one – kroz pokretne zavoje – daju sopstvenom iščitavanju, sam subjekt iščitavanja ne može izvršiti (*pravovremeni*) skok; tj. ne može ispuniti tablice, jer ne može ući u oblast apsolutnog rizika iz koje se one same ispisuju: sopstveno znanje o iščitavanje ga sprečava u tome.

Iz tog vrtoglavog iščitavanja *odmaknute sfere* dotekla je i predstava o *nužnoj dobroti* te iste, i to onoj koja nagoni zemnog sagledavaoca na – u svom pra-razlogu ne-preispitanu – delatnost: odluku na – *preuranjen* – skok. Ali, prava njegova delatnost može da izvire tek iz sloma prisutne lestvice vrednosti, ili, beline njegovih olujno-raskrzanih velova.

Teza o zlu nebesnika:

Postoje neki od duhova koji čine nadnebesku elitu, a koji uopšte nemaju samobitno postojanje – te koji čine mrtva slova tablica. I oni usisavaju pojavno mnoštvo, sakupljeno-oko-prestola, kao jednu nepreglednu mlečnu prašinu. Na taj način postade plodonosna glina (klupko mrtvih reči) iz koje proklijava nov (širesmisleni, vanprestoni) život.

Postoje i oni koji takvu samobitnost imaju, ali koji čine tek manjinu-unutar-manjine: podskup date elite, ili klijajući kapacitet vakuuma, skrit **ispod samih mrtvih slova**. A svi ostali duhovi – kovitlavo mnoštvo čestica – čine prelazne oblike između ova dva slučaja.

Katarina Ristić Aglaja